

*W mądrze zarządzanym kraju
powodem do wstydu jest bieda.
W źle zarządzanym kraju powodem
do wstydu jest bogactwo –
Konfucjusz*

Spółeczna odpowiedzialność biznesu (*ang. Corporate Social Responsibility – CSR*) to dobrowolne, wykraczające poza minimalne wymogi prawne, uwzględnianie przez przedsiębiorstwa problematyki społecznej i środowiskowej w działalności komercyjnej i stosunkach z interesariuszami. Założeniem CSR jest odpowiedzialne i etyczne postępowanie biznesu względem grup społecznych, oparte na dialogu społecznym z możliwie największym poszanowaniem środowiska przyrodniczego. Dialog społeczny jest – zgodnie z Konstytucją RP – zasadą, na której opierają się „prawa podstawowe dla państwa”. Dialog i współpraca partnerów społecznych stanowi również jeden z filarów społecznej gospodarki rynkowej – art. 20 Konstytucji RP.

Uzwiązkowienie

W Europie, szczególnie w Skandynawii, wysokie uzwiązkowienie nie jest niczym dziwnym. W Norwegii uzwiązkowienie przekracza 50 proc. W Konstytucji RP jest zapis o społecznej gospodarce rynkowej, czyli takiej, w której jest dialog z pracownikami, których reprezentują związki zawodowe, które są jedną z podstawowych form aktywności społecznej, skupiając w swoich szeregach istotną część społeczności – 1,2 mln osób czyli 12 proc. pracowników. Partie polityczne, uznające się za fundament systemu demokratycznego, mogą się wykazać w Polsce przynależnością na poziomie 220 tys. członków, czyli 1,3 proc. dorosłych rodaków. Oznacza to, że związki zawodowe są największymi organizacjami zrzeszającymi Polki i Polaków.

Czy dialog jest w odwrocie?

Projekt „Dialog społeczny – kluczem do rozwoju” służy upowszechnianiu zasad dialogu społecznego wśród pracodawców i organizacji reprezentujących pracowników. Projekt, finansowany przez Norwegię poprzez Fundusze Norweskie 2014-2021 w ramach programu „Dialog Społeczny – Godna Praca”, jest on formą bezwrotnej pomocy, przyznanej przez Norwegię państwu członkowskim Unii Europejskiej. Realizacja projektu opiera się na wspólnym działaniu na rzecz „Europy zielonej, konkurencyjnej i sprzyjającej integracji społecznej.

W toku naszych spotkań za pośrednictwem Newslettera zastanowimy się nad perspektywami i zaletami dialogu społecznego w Polsce roku 2020.

Dialog społeczny, jako sztuka osiągania kompromisu w Polsce, nabrał znaczenia po zmianach ustrojowych z 1989 roku, których konsekwencją był m.in. rozwój nowych podmiotów i metod kształtowania i regulowania stosunków społecznych i gospodarczych.

W warunkach budowy gospodarki rynkowej i demokracji metoda dialogu społecznego i związane z nią porozumienia stały się istotnym elementem konstrukcyjnym ustroju pracy i kształtowania polityki społeczno-gospodarczej. Dialog społeczny odgrywa istotną rolę w reformowaniu państwa, dając gwarancje harmonijnego rozwoju, zapobiegania konfliktom i zachowania pokoju społecznego, szczególnie w tak trudnym czasie, jak zagrożenie pandemią COVID-19.

WSPÓŁCZEŚNI NIEWOLNICY

40,3 miliona osób na świecie żyje i pracuje jak niewolnicy. Tak wynika z opublikowanego w 2018 roku Światowego Indeksu Niewolnictwa – raportu **Global Slavery Index** przygotowanego przez Walk Free Foundation. Oznacza to, że na tysiąc mieszkańców naszej planety 5 to „współcześni niewolnicy”. Formy współczesnego niewolnictwa to przymusowa praca, handel ludźmi, wykorzystywanie seksualne, przymusowe małżeństwa oraz przymuszane do noszenia broni dzieci. 15,4 mln to kobiety i dzieci zmuszane do zawarcia związków małżeńskich. 25 mln, to ofiary przymusowej pracy. Prym wiodą w tej niechlubnej statystyce Korea Północna, Erytrea, Burundi, Republika Środkowej Afryki, Afganistan, Mauretania, południowy Sudan.

Flexicurity

Dialog społeczny ma na celu wytworzenie jak najlepszego klimatu dla pracy. Dobrze obrazuje to przykład duński. Elastyczny rynek pracy oraz dobra współpraca partnerów społecznych wykształciły tam model współdziałania tzw. *flexicurity*. Łączy on w sobie bezpieczeństwo socjalne osób zwalnianych z pracy (tj. dobre pośrednictwo pracy, edukacja ustawiczna) oraz elastyczność zatrudnienia (łatwość zwalniania i zatrudniania pracowników przez firmy). W efekcie w Skandynawii mamy dziś jeden z najniższych w Europie wskaźnik bezrobocia (6,3 procent osób zdolnych do pracy). Według nowych zasad prawo do otrzymywania zasiłku m.in. zostało skrócone z dotychczasowych czterech do dwóch lat.

W praktyce *flexicurity* wymaga bardzo dobrze działających instytucji rynku pracy. Chodzi o to, by osoby które straciły pracę, jak najszybciej znalazły kolejną lub się przekwalifikowały, gdy praca w ich zawodzie jest w danym momencie niemożliwa.

Przykładem współdziałania partnerów na rynku pracy jest Norwegia. Kraj z silną tradycją i wysokim poziomem uzwiązkowienia. W Norwegii do związków zawodowych należy połowa pracujących, a w sektorze publicznym udział zrzeszonych dochodzi ponad 70 proc. W państwach skandynawskich pracownicy wybierają swoich przedstawicieli do zarządów i rad nadzorczych przedsiębiorstw, a związki zawodowe przejęły część kompetencji państwa, m.in. wypłacają zasiłki społeczne i zarządzają funduszami dla bezrobotnych.

AKTUALNOŚCI

W ramach działań antykryzysowych 20 czerwca br. weszły w życie przepisy, które wprowadzają dodatek solidarnościowy. Mogą z tego skorzystać osoby, które po 15 marca 2020 r., w następstwie COVID-19, straciły pracę lub umowa wygasła. Dodatek solidarnościowy 1400 zł przysługuje od 1 czerwca br. maksymalnie przez 3 miesiące. Warunkiem otrzymania dodatku solidarnościowego jest podleganie ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy o pracę przez łączny okres (nie musi być w jednym ciągu) co najmniej 60 dni w 2020 r. Ustalenie prawa do dodatku solidarnościowego będzie następowało na wniosek osoby uprawnionej, złożony do ZUS w formie dokumentu elektronicznego. Termin składania wniosków upływa 31 sierpnia 2020 r.

Akcja społeczna #niezwalniamy to reakcja na obecną sytuację na rynku pracy, który istotnie zmienił się wraz z pandemią koronawirusa. Celem jest utrzymanie jak największej liczby miejsc pracy tak, aby gospodarka jak najszybciej mogła się odrodzić. Inicjatorem i organizatorem akcji jest Homejob, portal pracy zdalnej i elastycznej. Patronami akcji są: Polskie Stowarzyszenie HR, Business Centre Club, Karta Różnorodności koordynowana przez Forum Odpowiedzialnego Biznesu, Global Compact Network Poland, CR Navigator, Better, Social Impact Alliance for Central & Eastern Europe i Admind. Do akcji wciąż dołączają nowe firmy. Więcej informacji na stronie: <https://niezwalniamy.pl/>

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej do Sekretariatu Rady Unii Europejskiej przekazało „**Listę kandydatów na członków Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego na kadencję 2020-2025**”. Kandydaty NSZZ „Solidarność”: Tadeusz Majchrowicz, Mateusz Szymański i Marcin Zieleniecki; Forum Związków Zawodowych: Dorota Gardias i Rafał Jankowski; Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych: Sławomir Broniarz i Dariusz Potyrała.

Zielona transformacja

Polityka klimatyczną Unii Europejskiej oraz przyjęty przez Komisję Europejską w grudniu 2019 r. Nowy Zielony Ład („A Green New Deal”) w perspektywie roku 2050 ma uczynić unijną gospodarkę neutralną klimatycznie, przy jednoczesnym wsparciu dla innowacyjnej gospodarki. Transformacja energetyczna i inwestycje w odnawialne źródła mogą nie tylko wesprzeć powstrzymanie globalnego ocieplenia, ale także złagodzić skutki recesji gospodarczej wywołanej pandemią SARS-CoV-2 – wynika z majowego raportu Międzynarodowej Agencji Energetyki Odnawialnej IRENA („Global Renewables Outlook. Energy transformation 2050”).

W Polsce mamy boom fotowoltaiczny, liczony na GW mocy w mikroinstalacjach. Rozwój OZE wynika głównie z inwestycji w instalacje prosumenckie. W ub.r. produkcja energii elektrycznej z OZE w Polsce przekroczyła 25 TWh (terawatogodzina). Rosną moce w źródłach odnawialnych – w ub.r. było to 9,5 GW (gigawat). W 2019 r. udział węgla w produkcji energii elektrycznej wyniósł 73,6 proc. Rządowy projekt polityki energetycznej zakłada, że udział węgla w miksie będzie spadać do 60 proc. w 2030 roku przy zwiększaniu znaczenia OZE.

Rada Dialogu Społecznego

W Polsce dialog społeczny prowadzony jest formie zinstytucjonalizowanej poczynając od podpisanego 22 lutego 1993 r. „Paktu o przedsiębiorstwie państwowym w trakcie przekształcania”.

Wśród sformalizowanych ciał dialogu społecznego najważniejszą, o znaczeniu ogólnokrajowym rolę, z uwagi na swe kompetencje i zakres działania, jest Rada Dialogu Społecznego, powołana na mocy ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. Na poziomie województw działają Wojewódzkie Rady Dialogu Społecznego.

Rada Dialogu Społecznego, jako forum trójstronnej współpracy strony pracowniczej, strony pracodawców oraz strony rządowej, zastąpiła Trójstronną Komisję do Spraw Społeczno-Gospodarczych, której formuła, po 21 latach działalności, wyczerpała się. RDS, jej status i działalność to ważny krok naprzód w budowaniu społecznej gospodarki rynkowej. Jednak brakuje skutecznych narzędzi do wprowadzania w życie dialogu społecznego zapisanego w Konstytucji RP. Porozumienia wypracowane przez partnerów w RDS nie są wiążące dla stron rządowej.

Fot. Adobe Stock. Biuro Projektu: Region Gdański NSZZ „Solidarność”, Wały Piastowskie 24, 80-855 Gdańsk, tel. 58 308 43 29 i 58 308 43 37, e-mail: j.szarkowska@solidarnosc.gda.pl